

Motion till riksdagen

1986/87:Jo162

Viola Claesson och Jan Jennehag (vpk)

Ändring i miljöskyddslagen (1969:387) m. m.

(prop. 1986/87:135)

Vänsterpartiet kommunisterna har tidigt drivit kravet om att ett miljödepartement skulle inrättas. Sverige har nu ett sådant. Framsynta länder har redan långt före vårt land tagit ett sådant steg.

För att miljöskyddet och dess organisation och administration inte ständigt skall vara konstruerat som ett lappverk, vilket starkt kritiserats av miljöorganisationer, behövs det radikalare grepp än hittills. Naturvårdsverket sägs i nämnda kritik sakna "armar" ute i samhället. Vpk instämmer i denna beskrivning och vill upprepa de förslag vpk:s representant framförde i en reservation till kemikommisionen i betänkandet SOU 1984:77.

I dag står företagen själva för den provtagning som skall visa huruvida man lever upp till samhällets miljökrav. Resp. företag rapporterar in resultat av egna provtagningar till länsmyndigheten. Den senare sätter allt för ofta sin lit till att företagens uppgifter är sanningsenliga. Slumpmässiga stickprov förekommer knappast vare sig med hänvisning till MSKL eller LHMV.

Nuvarande system där länsstyrelsen ålagts mycket omfattande uppgifter på miljöområdet uppvisar en splittrad bild. I detta hierarkiskt uppbyggda system ryms såväl koncessions- som tillsynsärenden inom samma organ. Samtidigt finns den för resp. län avgörande frågan om att bevara befintlig industri intakt och att rädda arbetstillfällena. I ett läge där arbetslösheten är så stor som i dag pressas självfallet länsmyndigheterna extra hårt. Företagen är heller aldrig sena att utnyttja denna situation.

Tillsynsmyndigheterna överlägger och kompromissar och blir lätt defensiva i detta läge. Miljö- och hälsohänsyn får vika för intresset av "jobb till varje pris" – oavsett om företagets hotelser saknar grund eller ej. Av detta framgår att länsstyrelsernas roll att sitta på två stolar – uppdragen att dels värna om medborgarnas hälso- och miljöintressen, dels länets arbetstillfällen – leder till splittring och i sämsta fall handlingsförlamning beträffande hälso- och miljöskyddet. Helt klart är att en mängd överträdelse mot MSKL och LHMV inte beivras av tillsynsmyndigheterna.

Länsorganens naturvårdsenheter har i dag en mängd arbetsuppgifter av helt olika dignitet. Många anställda upplever i relation till ambitionsnivån en vanmakt över splittrande arbetsuppgifter och ett kompromissande där miljöhänsynen kommer till korta.

En tänkbar lösning kan vara att skapa ett miljövårdsverk. Detta kunde få en central stabsfunktion över frågor som rör miljöskydd och kemikaliekontroll. Vidare bör länens naturvårdsenheter brytas ut ur nuvarande länsorganisation och dess uppgifter renodlas så att man ges en skarpare profil för att kunna ta tillvara de intressen man skall bevaka. De nyinrättade organen förutsättes sortera direkt under föreslagna miljövårdsverk. Med skissade modell som grund kunde en mer korrekt prioritering och bättre fördelning av

tjänster kunna ske på läns-/regional nivå. Efter en grundlig och fältmässig kartläggning av problem typ tung, miljöstörande industri i resp. region skulle en prioritering kunna byggas på art och grad av problem. Tjänster och övriga resurser fördelas sedan i förhållande till detta. Probleminventeringen bör ske i nära samverkan mellan centrala myndigheten och det nybildade organet, f. d. naturvårdsenheten, på regional nivå. Kemikaliekontrollerande instanser skall medverka intensivt i detta arbete.

En modell av detta slag kan leda till att regionala kontor tillskapas som skulle kunna ge service på regional, läns- och kommunal nivå. Genom bl. a. terminaltillgång till produktregistret kan de regionala kontoren medverka till en förbättrad tillsyn enligt MSKL och Lag om kemiska produkter. De regionala kontoren liksom tillsynsmyndigheten på kommunnivå tillförsäkras ekonomiska resurser så att arbetet kan fungera i enlighet med lagens intentioner.

Mot. 1986/87

Jo162

Hemställan

Med hänvisning till det i motionen anförda föreslås

att riksdagen hos regeringen begär ett förslag angående inrättandet av ett statligt miljövårdsverk samt regionala kontor för hälso- och miljöskydd.

Stockholm den 21 april 1987

Viola Claesson (vpk)

Jan Jennehag (vpk)